

(DK)

På tværs af lydinstallationer, maleri, skulptur og fotografi undersøger billedkunstner og komponist Alexander Tillegreen, hvordan vi gennem vores sanser prøver at skabe betydning i verden. I udstillingen *Shift* – som er Tillegreens første institutionelle soloudstilling i Danmark – peger værkerne på, hvordan denne sansning er påvirket af vores kulturelle baggrund, underbevidsthed og rumlige omgivelser. Dermed bliver udstillingen til et større billede på, hvordan vi hver især afkoder virkeligheden ud fra forskellige udgangspunkter.

Fra højtalere placeret i starten af udstillingen strømmer en rytmisk serie af lyde ud, der materialiserer sig som et væld af skiftende ord i lytterens øre. Men ordene er ikke nødvendigvis til stede. Fænomenet kaldes *fantom-ords-illusionen*, og er først studeret og defineret af den engelske psyko-

logiprofessor Diana Deutsch. Fantom-ord betegner den slags ord, som opstår, når man tror, man hører noget, der rent akustisk ikke er til stede. Ud fra Tillegreens forskning i fænomenet har han derfor skabt lydværkerne specifikt til at fremkalde ordillusioner i lytterens hoved. Ofte resonnerer ordene, man hører, med ens tidligere oplevelser i livet, sproglige baggrund eller humør den givne dag. Sommetider hører man uventede og pudsige ord. Andre gange hører man ord og navne, som kan forbindes til ens personlige minder eller kollektive samfundsmæssige begivenheder. Som et akustisk spejl bliver lytteren bevidstgjort om ikke blot sine egne mentale arkiver, men også potentialet i, hvordan alles tilgange til verden er styret af individuel erfaring. Denne situationerede måde at lytte på tematiseres videre i glashoveder, der hænger i udstillingen overfor opspændte plader, som var de opslugte i en retningsbestemt lytning.

Selvom vi ofte afkoder folks køn, humør og alder ud fra deres stemmer, fremstår alle disse tegn forvrængede og tvetydige i lydværket. Denne form for tvetydighed går igen i udstillingens abstrakte malerier, hvor små hints og signaler om noget figurativt gemmer sig i penselstrøgene. Ét maleri er eksempelvis på nippet til at forestille en plantegning, men kollapser idet man prøver at orientere sig i den og bliver i stedet til et psykologisk rum. Ved siden af hænger stedsspecifikke fotografier af O - Overgadens arkitektur lagt i desorienterende tågede lag, som ekkoer af de rum, man bevæger sig i. Sammen forskyder værkerne vores vante visuelle, rumlige og auditive betydningslag, og vi bliver således konfronteret med vores egen higen efter at forstå verden udtømmeligt som tegn.

En stor grå konstruktion længere inde i udstillingen afspiller samme slags lyde som i det foregående lydværk. Men denne gang er de akkompagneret af skiftende lys og musikalske elementer. De forskellige iscenesættelser påvirker, hvad man hører, og understreger dermed yderligere vores hjernes plastiske og flydende måder at forstå lyd og virkeligheden på. Lytteoplevelsen er også sensitiv over for ens placering i rummet. Selv ved at dreje hovedet en smule ændrer man sin oplevelse drastisk, og man bliver således medskaber af sin egen unikke oplevelse ved at bevæge sig rundt.

Delagtiggørelse af beskueren er et centralt element i udstillingen, hvilket også ses i monterne ved udstillingens afslutning. Her ligger bl.a. en serie af papirværker, der er visuelle optegnelser af samtaler og empiriske studier fra Tillegreens længerevarende forskningssamarbejde om fantom-ord på Max Planck Institutet i Frankfurt. Som konkrete illustrative "mindmaps" af de ord, lyttere har hørt, er tegningerne eksempler på, hvordan ordstrømme kan opstå og sanses. På den måde integrerer adskillige menneskers oplevelser af lydværket sig ind i Tillegreens videre arbejde. Hvis du selv har lyst til at bidrage til hans værker og forskning, kan du fortælle om, hvad du hører i værket, ved at scanne QR-koden ved udstillingsteksten efter dit besøg.

